

vil kunne faa nu i en nær Fremtid, vil det blive overmaade lidt Jord, der ad denne Vej kommer til Raadighed for Staten, selv om Socialdemokraternes Vej til Lovgivning paa dette Omraade var farbar — hvad de jo meget vel ved, at den ikke er, saaledes at de, naar de stiller dette Ændringsforslag op og fastholder det, er vidende om, at derved kan de ikke naa det Resultat at gennemføre noget, som bringer Jord paa Markedet i disse Tider. Ved det Forslag derimod, som nu gennemføres, vil Staten straks blive raadig over ca. 100 Mill. Kr. i Penge og ca. 40 000 Tdr. Land Jord, god Jord, taget fra Hovedgaardene rundt omkring i Landet. Det er jo muligt, at Højkonjunktoren i dette Øjeblik er saa svimlende, at man, selv om man tilbyder Husmændene Jorden uden nogen som helst Udbetaling, ikke kan vente, at Landarbejderne vil kunne skaffe sig Besætning og den ene Tiendedel af, hvad det koster at bygge i dette Øjeblik, men disse ca. 100 Mill. Kr. og ca. 40 000 Tdr. Land vil være til Raadighed for det danske Samfund i 20 Aar efter, at dette Lovforslag er traadt i Kraft, og efter, at Fideikommissgodsbesidderne har besluttet at benytte sig af den Adgang til at blive frie Ejere af deres Godser, som her gives. Der vil derefter være Tid til at afvente Konjunkturernes Falden og saa, naar Tiden er belejlig, at bringe denne Jord ved Hjælp af disse Penge i Landarbejderes Besiddelse; det vil ligge rede og være for Haanden, lige saa snart Konjunkturerne tillader, at det kan træde i Kraft. Dette naar vi ved vort Forslag, som jo nu ganske sikkert kan gennemføres, og det er Realiteter, og Realiteter af stor Betydning. Jeg anbefaler derfor de af Flertallet stillede Ændringsforslag og Lovforslaget, saaledes som det vil blive, naar disse er vedtagne.

Johansen: Den højtærede Minister gjorde gældende, at det Forslag, vi stiller fra socialdemokratisk Side, hviler paa en positiv urigtig Opfattelse fra vor Side. Hvis den Opfattelse, den højtærede Minister sigter til, skulde være denne, at Lens- og Majoratsbesidderne har faaet disse Godser foræret af Staten, og at det altsaa ogsaa derfor maatte være Staten, der havde Ejendomsret til dem, saa vil jeg sige, at jeg ved saa udmærket godt, hvad den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, at det kun er ganske enkelte Godser, om hvilke det kan siges, at de er absolut rene

Forøringer. Men for mig er det heller ikke i og for sig afgørende, hvor mange eller hvor faa af disse Godser der kan kaldes rene Forøringer. Naar vi skal se paa, hvorledes der tidligere er handlet med Statens Jord, tror jeg, man maa sige, at selv om Godserne er købte og betalte, er Adkomsten til dem dog moralsk set i mange Tilfælde ikke synderlig bedre, end om de havde været rene Forøringer. De er tidt købte og betalte med Penge, der er kommet fra lidet tiltalende Kilder, med Penge, som enten direkte eller indirekte er kommet fra selve Statens Kasse. De er købte og betalte, fordi den vedkommende f. Eks. har været saa pengestærk, at han har haft Raad til at forstrække Staten med betydelige Laan i pengeknappe Tider, og naar det da var vanskeligt at afbetale eller forrente disse Laan, har vedkommende faaet Jordegods i Stedet for. Vi ved jo, at der har været Tider, da Staten var Landets absolut største Godsejer, hvor meget store og først og fremmest meget gode Jordarealer har været Statens, Kronens Ejendom. Det er nu min Opfattelse, at selv om visse af disse Ejendomme er erhvervede ved Køb og er betalte, eller selv om de er overdragne ved Mageskifte eller paa andre Maader, er de dog kommet i disse Adelsfamiliers Besiddelse paa en Maade, som jeg for mit Vedkommende tror og mener at have Ret til at sige ikke er synderlig bedre eller mere tiltalende, end om de var kommet i deres Besiddelse som ren Forøring. Det er den ene Side af Sagen.

Men den anden Side af Sagen er denne, at enten Adkomsten er den ene eller den anden, saa er for Hjemfaldsgodsernes Vedkommende i alt Fald Forholdet dette, at der gælder særlige Bestemmelser for dem, og at disse efter min Opfattelse kun kan være Udtryk for Statens egentlige Ejendomsret. Og dersom det virkelig i saa høj Grad, som den højtærede Minister gjorde gældende, skulde være disse Familiers private Ejendom, som vi altsaa ingen synderlig Ret havde til at røre ved, saa forhavser det mig meget, at alle Rigsdagens øvrige Partier, selv det konservative, i Virkeligheden indrømmer, at Staten har en betydelig Ret til disse Besiddelser. Det indrømmes jo ved de Forslag, der er stillede om en Afstaaelsesprocent som Betingelse for Overgang til fri Ejendom. Denne Indrømmelse fra det konservative Parti, disse 15 pCt., der her foreslaas, er for mig en betydelig Indrømmelse i Retning af, at Socialdemokratiets Syn med Hensyn til Ejendoms-